

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Практична стилістика української мови»

на 2023/2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який викладає навчальну дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Бобух Надія Миколаївна,
д. філол. н., професор,
завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-050-616-48-27
Електронна адреса	bobukh2017@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	онлайн: електронною поштою за розкладом http://www.im.puet.edu.ua/ вкладка Студентові
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Засвоєння основних теоретичних понять про стилеві різновиди сучасної української літературної мови, формування вмінь і навичок добирати стилістичні ресурси відповідно до ситуації мовлення, вироблення навичок комунікативно виправданого використання засобів мови з дотриманням етикетних норм спілкування в писемному й усному мовленні.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції – 12 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 54 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Пояснювально-ілюстративний метод; проблемний метод; метод інтерактивного навчання; метод контролю.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: екзамен.
Базові знання	Наявність ґрунтовних знань із навчальних дисциплін: «Вступ до мовознавства», «Українська мова (за професійним спрямуванням)».
Мова викладання	Українська

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації (ІПР-1). Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з 	<ul style="list-style-type: none"> Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК-3). Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями (ЗК-5). Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-6). Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати (ПР-2).</p> <ul style="list-style-type: none"> Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію (ПР-9). Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами (ПР-11). Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя (ПР-14). Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів (ПР-15). 	<p>(ЗК-10).</p> <ul style="list-style-type: none"> Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію (СК-4). Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя (СК-6). Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань (СК-8). Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами (СК-9). Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів (СК-10).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Модуль 1		
Тема 1.1. Стилїстика як лінгвістична дисциплїна	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Зв'язки стилїстики з іншими науками», «Методи лінгвостилїстичних досліджень».
Тема 1.2. Функціональні стилї сучасної української мови	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Дїбрати зразки функціональних стилїв сучасної української літературної мови, схарактеризувати їх.
1.3. Стилїстична й функціональна диференціяція лексики. Тропи	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Виписати приклади використання метафор і метонїмїй із художніх творїв.
Тема 1.4. Стилїстичні можливостї омонїмїй й паронїмїй	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Виписати приклади використання омонїмїв із поетичних творїв. Проаналїзувати стилїстичні функції цих мовних засобїв.
Тема 1.5. Стилїстичне використання синонїмїй й антонїмїй	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Навести приклади евфемїзмїв, перифраз, антитез та оксиморонїв.
Тема 1.6. Лексика іншомовного походження в стилїстичному планї. Неологїзми. Застарїлі слова	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи; поточна модульна робота.	Навести приклади екзотизмїв і варваризмїв. Проаналїзувати їхні стилїстичні функції.
Модуль 2		
Тема 2.1. Стилїстичні можливостї термїнїв, професїоналїзмїв, жаргонїзмїв, дїалектизмїв	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Написати текст на молодїжну тематику, доречно вживаючи жаргонїзми. Пояснити їхні стилїстичні можливостї.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 2.2. Фразеологія та її стилістичні можливості	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Дібрати 5 трансформованих фразеологізмів (із художніх текстів чи з газет), з'ясувати способи трансформації та функції в тексті.
Тема 2.3. Стилiстичне використання засобів словотвору	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Дібрати з художньої літератури приклади використання слів із суфіксами суб'єктивної оцінки й визначити, яке додаткове емоційне забарвлення вони надають лексемам.
Тема 2.4. Морфологічні засоби стилістики	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Дібрати приклади використання дієслів у різних функціональних стилях.
Тема 2.5. Стилiстичне використання синтаксичних засобів мови	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи.	Дібрати з художніх текстів приклади вживання відокремлених членів речення, прокоментувати їхні стилістичні можливості.
Тема 2.6. Стилiстичні фігури	Виконання навчальних завдань; обговорення матеріалу занять; виконання завдань самостійної роботи; поточна модульна робота.	Виписати з поетичних творів приклади використання стилістичних фігур.

Інформаційні джерела

Основні

1. Кравець Л., Барань Є. Стилiстика української мови : навчальне видання (навч.-метод. посіб.) Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ ; за ред. канд. філол. н., доц. Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ Олександра Кордонця. Берегове–Ужгород : ЗУІ ім. Ф. Ракоці ІІ – ТОВ «РІК-У», 2022. 150 с.
2. Основні лінгвостилістичні поняття і категорії : словник-довідник філолога / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. П. Тичини; уклад. І. І. Коломієць. 4-те вид., переробл. та допов. Умань : Візаві, 2017. 272 с.
3. Погиба Л. Г., Голіченко Л. М., Кавера Н. В., Житар І. В. Культура української мови та практична стилістика. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 198 с.
4. Пономарів О. Д. Стилiстика сучасної української мови. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2000. 248 с.
5. Стилiстика української мови : навч.-метод. посіб. / [упорядники: А. С. Попович, Л. М. Марчук ; за ред. А. С. Попович]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. 172 с.
6. Стилiстика української мови. Короткий словник термінів / Уклала Валентина Грещук. Івано-Франківськ : НАІР, 2023. 82 с.
7. Стилiстика української мови (практичний модуль) : навч.-метод. посіб. для студентів-філологів ЗВО (скорочений курс) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т укр. філології, каф. укр. мови та методики її навч. ; уклад.: І. І. Коломієць, В. О. Шиманська. Умань : Візаві, 2021. 145 с.
8. Стилiстика української мови (Теоретичні основи стилістики. Художньо-виразові засоби мовлення) : навч.-метод. посіб. для студентів-філологів закладів вищої освіти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т української філології, каф. української мови та методики її навчання; уклад. І. І. Коломієць. Умань : Візаві, 2019. 240 с.

Додаткові

1. Бобух Н. М. Фраземи з антонімічними компонентами (на матеріалі поетичних текстів). *Лінгвістика*. 2021. № 2 (44). С. 77–84.
2. Бобух Н. М. Лексичні опозиції в поетичному ідіолекті В. Базилевського. *Лінгвістика*. 2022. № 1 (45). С. 54–62.
3. Бобух Н. «Ненависть і любов – неначе крила...» (опозиції в поетичному словнику Дмитра Павличка). *Культура слова*. 2023. № 98. С. 7–15.
4. Забіяка В. Світ фразеологізмів : посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2015. 304 с.
5. Словник тропів і стилістичних фігур / автор-укладач В. Ф. Святовець. Київ : Академія, 2011. 176 с.
6. Шашенко С. Ю. Практикум «Стилiстика української мови» : навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2015. 82 с.
7. Шульжук Н. В. Стилiстика сучасної української літературної мови : навч.-метод. посіб. Рівне – Острогоз : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2012. 304 с.
8. Larysa Kravets, Galyna Siuta, Tetiana Semashko, Nadiia Bobukh. Cognitive-Assessment Content of Zoomorphic Metaphors in Contemporary Ukrainian and English Language Culture a Comparative Aspect. *World Journal of English Language*. Vol. 13, No. 6; 2023. P. 439–448.
9. Halyna Siuta, Liudmyla Mialkovska, Nadiia Bobukh, Iryna Ivanenko, Olha Senkovych. Evolution of stylistic norms in

Електронні ресурси

1. www.litopys.org.ua
2. www.mova.info
3. www.pravopys.net

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Дистанційний курс «Практична стилістика української мови», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.
- Мультимедійні презентації лекцій у програмі Power Point.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, здані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

[Положення про організацію освітнього процесу](#)

[Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти](#)

[Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості](#)

[Положення про повторне навчання](#)

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в режимі онлайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт і поточних тестів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань у процесі заняття. У ПУЕТ діють:

[Кодекс честі студента](#)

[Положення про академічну доброчесність](#)

[Положення про запобігання випадків академічного плагіату](#)

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

[Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти](#)

[Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти](#)

[Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти;](#)
інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта)

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

[Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій](#)

[Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену](#)

[уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції](#)

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

[Психологічна служба](#)

[Студентський омбудсмен \(Уповноважений з прав студентів\) ПУЕТ](#)

[Уповноважений з прав корупції](#)

Безпека освітнього середовища: [Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»](#)

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1.1-1.6): виконання навчальних завдань (12 балів), обговорення матеріалу занять (6 балів), виконання завдань самостійної роботи (6 балів), поточна модульна робота (6 балів).	30
Модуль 2 (теми 2.1-2.6): виконання навчальних завдань (12 балів), обговорення матеріалу занять (6 балів), виконання завдань самостійної роботи (6 балів), поточна модульна робота (6 балів).	30
Підсумковий контроль – екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна	Участь у студентських наукових конференціях	10

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 10 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни